

Pogovori o vojni skozi ženske oči

AVTOR P.Š.

 Tweet

V **Prešernovem gledališču** Kranj je na sporedu že tretja premiera v tej sezoni. Tokrat so na oder postavili roman Maruše Krese *Da me je strah*.

V svojem avtobiografskem romanu **Da me je strah?** se je pesnica, pisateljica in novinarka **Maruša Krese** dotaknila zmeraj znova vznemirljive in travmatične teme druge svetovne vojne na slovenskih tleh. Zgodba o njeni družini se v romanu začne leta 1941 skozi osebno izpoved mladega partizanskega para, avtoričine mame in očeta, ki se nenadoma znajdetata v srčiki vojne vihre sredi kočevskih gozdov, kjer se bje borba za zmago in se sprejemajo odločitve o življenju in smrti, predvsem pa se odvija krut in neizprosni boj za preživetje, v katerem ni prostora za strah, čeprav ta nekje globoko seveda obstaja. Avtorica z izjemno tenkočutnostjo skozi oči svojih mladih in na hitro odraslih staršev izriše vse etične in ideološke dileme, pred katere sta v partizanih postavljena On in Ona, kar pa se seveda nadaljuje tudi v povojnem času vzpostavljanja nove oblasti in

<https://www.zurnal24.si/gorenjska/pogovori-o-vojni...>

2 / 3

vloge posameznika v ideološkem sistemu, v katerem je družina postavljena na drugo mesto.

 PETER ŠALAMON

Predstavo režira **Andelka Nikolić**, ki je ob tem povedala, da se je lotila ženskega pogleda na vojno. »V uradni zgodovini so včasih predstavljene stvari zelo črno-bele in tako lahko vojna postane orodje propagande. V ženskem pogledu na vojno oziroma zgodovino pa je poudarek na zgodovini človeka in družine v vsakdanjem življenju, v katerem so resnice in laži na nek način prepletene. V bistvu se ves čas sprašujemo, ali mi res vemo, kaj se dogaja in kaj se je zgodilo. Pozorni smo tudi, da te zgodbe, ki jih govorijo naslednjim generacijam, vplivajo na to, kako bodo bodoče generacije živele in ali bo to življenje res življenje v miru ali vojni.«

V času po vojni, v času obnove domovine pa se izpovedi staršev leta 1952 priključi avtoričin glas – glas njune hčerke Maruše. Njen izrazito osebni in velikokrat kritični pogled na vojno in povojni čas izpostavlja vprašanja, ki Slovence razdvajajo še danes in s katerimi želi avtorica razrešiti svoje intimne in ideološke dileme, konflikt s starši kot tudi svojo tujost ter beg iz Slovenije v svet. Dramaturginja **Simona Hamer**, ki je skupaj z režiserko poskrbela za dramatizacijo romana, ob tem izpostavlja, kako sta se lotili debat o tem, kako veliko materiala prenesti v gledališki jezik, ga zgostiti v neko predstavo: »Na začetku sva

razmišljali, kaj bi se zgodilo, če Marušo, pripovedovalko, otroka, v resnici zasedemo v vlogo publike, da skozi Marušin pogled občinstvo isto spremlja, doživlja ali pa je naslovljeno in preko nje spremlja vse vojne in povojne zgodbe, ki jih pripoveduje. Druga zasnova, prav tako zanimiva, pa je bil razmislek o tem nekem medgeneracijskem prenosu zgodb, tudi travm in lepih izkušenj, in vprašanju, kje in kakšna sprememba se zgodi zavoljo nekega dogodka. Torej, kakšen je človek preden se mu zgodi vojna, kakšen je človek po vojni, preden se mu zgodi amputacija noge in po tem, kakšen je pred rojstvom otroka in po njem. Od tukaj izvirajo v resnici vse te travme in to pojasnjuje, da imamo na odru sicer štiri igralce, ki pa igrajo le dva lika v različnih življenjskih obdobjih.«

Novo predstavo v **Prešernovem gledališču** Kranj, ki bo premiero doživela nocoj ob 19.30, se veseli tudi direktor gledališča **Jure Novak**. »Zelo sem vesel, kakšna predstava je nastala. Mislim, da bo zelo komplementarno dopolnila prvi dve premieri v tej sezoni. V tem konglomeratu in z našo odlično zasedbo nastaja posebna in glede na tematiko presenetljivo topla predstava. Zdi se mi za odličen prenos že tako kvalitetnega in nagrajenega romana na oder. Žal pa je tematika, ki jo predstava odpira zelo aktualna, saj na evropskih tleh že tretjič po drugi svetovni vojni spet divjajo hudi spopadi,« ob tem izpostavlja Novak.

V predstavi igrajo **Miha Rodman**, **Tina Resman**, **Borut Veselko** in **Vesna Jevnikar**.